

Kom naar het Groene Spreekuur: samen bouwen aan een groener Leiderdorp!

Heb je al ervaren groene vingers? Of wil je graag leren hoe je jouw tuin of balkon kunt vergroenen? Stel er al jouw vragen, ontvang gratis tips en advies en ontmoet buurtgenoten. Samen maken we Leiderdorp zo groener, levendiger en meer biodivers!

Het Groene Spreekuur is dé plek voor:

- 1 Deskundige adviezen: stel al je vragen over het vergroenen van je tuin, balkon of openbare ruimte aan onze groene experts. Of je nu wilt weten welke planten passen bij jouw omgeving of hoe je een diervriendelijke tuin creëert, wij hebben het antwoord.
- 2 Praktische tips: leer hoe je op een eenvoudige en effectieve manier je buurt biodiverser maakt. Ontdek hoe kleine veranderingen grote impact kunnen hebben op het milieu en onze leefomgeving.
- 3 Samenwerking: ontmoet buurtgenoten die net zo enthousiast zijn over vergroening als jij. Wil je een buurtinitiatief starten of heb je ideeën

die je wilt delen? Dit is de perfecte gelegenheid om gelijkgestemden te ontmoeten.

- 4 Hulp bij subsidieaanvragen: wil je advies en hulp bij het aanvragen van groene subsidies? Voor iedere vraag helpen we met het zoeken naar het juiste fonds en het doen van de aanvraag.

Kom ook naar het Groene Spreekuur

Stel je vragen, deel je ideeën en laten we samen bouwen aan een groenere toekomst! Het Groene Spreekuur is gratis.

Wanneer: elke tweede en vierde vrijdag van de maand, van 10.00 tot 14.00 uur.

Locatie: Milieu Educatief Centrum, Van Diepeningenlaan 110e, Leiderdorp. Kijk op www.mecleiderdorp.nl voor actuele data en openingstijden.

Doe mee! Korting op isolatie van jouw woning

De gemeente Leiderdorp is met energieloket Duurzaam Bouwloket een isolatieactie gestart. Omdat de actie voor een groot aantal woningen is, is er een collectieve korting. Dit betekent dat de offerte voor een isolatiemaatregel voordeliger is dan wanneer je zelf een offerte aanvraagt. Iedere woning-eigenaar in Leiderdorp met een grondgebonden woning kan hieraan meedoen.

Heb je een woning die slecht geïsoleerd is en een WOZ-waarde heeft lager dan het gemiddelde van de gemeente? Dan kom je in aanmerking voor een flinke subsidie en heb je daar een brief over gekregen. Wacht niet te lang, want voor de subsidie geldt: op=op.

Doe direct mee aan de actie en meld je aan op: nip.duurzaam-bouwloket.nl/leiderdorp of scan de QR-code hieronder.

**Maak kennis
met Gebke**

P2

**Kom naar het
Repaircafé**

P5

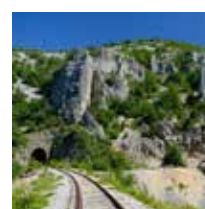
**Klimaat-
adaptatie in
Leiderdorp**

P7

**GOED-tips:
energie
besparen**

P9

**Op vakantie
met de trein**

P10

**Milieu
Educatief
Centrum**

P12

Wie is Gebke?

Sinds september 2023 is Gebke van Gaal wethouder voor onder andere warmte- en energietransitie, groen, milieu en afval. Maar wie is Gebke en waar loopt zij warm voor? Een interview met onze niet meer helemaal nieuwe wethouder.

Vertel eens, wie is Gebke van Gaal?

Zoals mijn dochter altijd zegt: 'mama, je bent een halve eeuw!' Dat zegt genoeg over mijn leeftijd. Ik woon twee bruggen buiten Leiderdorp met mijn man en lieve, stoere tweeling van 11. Als enige van het gezin ging ik studeren, psychologie en later bedrijfskunde. Ik kom uit de bedrijfswereld, maar er loopt altijd een politieke rode lijn door mijn leven. Verder reis ik graag, het liefst met de trein.

Voor welke uitdagingen staat Leiderdorp als het gaat om duurzaamheid, warmte- en energietransitie, milieu en afval?

Duurzaamheid zit in alles: in wonen, verkeer, bouwen, maar ook in sport, economie en de zorg. Een belangrijke vraag de komende tijd is: hoe zorgen we ervoor dat iedereen in Leiderdorp straks op een duurzame manier een warm huis heeft? Dit is een complexe puzzel. Kunnen we kunstgrasvelden inzetten om warmte te creëren? Moeten we grote netwerken gaan aanleggen in en door ons dorp? Hoe zit het met een warmtepomp? Daarnaast produceert de samenleving nog te veel afval. Hoe minder afval we produceren, hoe minder afvalstoffenheffing wij als

gemeente hoeven te vragen. Maar belangrijker: recyclen van afval geeft ook voldoening! Dan de biodiversiteit: een gezonde bodem, water, veel verschillende planten, bomen en dieren zorgen voor een fijne woonplek. Dat is belangrijk, want natuur is onmisbaar voor frisse lucht, droge voeten, verkoeling en ons eten. Dit staat onder druk. Daarom werken we hard om de natuur rijker te maken, van klein tot groot in tuinen, op daken en in onze polders en water.

Wat betekent een GOED Leiderdorp voor jou?

Dat iedereen in Leiderdorp mee kan doen. Dat we dat samen doen. Niet iedereen heeft de mogelijkheid om mee te doen met de vele mooie duurzame initiatieven. Mijn missie is dat we zoveel mogelijk huizen isoleren en dat de energierekening betaalbaar blijft. Daar hebben we als gemeente een voortrekkersrol te vervullen. Een GOED Leiderdorp betekent ook een groenere gemeente, die klimaatbestendig is.

Wat zou jij het liefste vandaag nog willen bereiken als wethouder?

Dat iedereen zich bewust is van de

kleine stappen die je zelf kunt zetten om duurzamer te worden. Hoe gaaf dat we een repaircafé hebben. En dat steeds meer mensen zonnepanelen hebben, en elektrische fietsen en auto's.

Wat doe je zelf om duurzaam te leven?

Ik heb een groene tuin: buiten het pad naar de voordeur of de schuur ligt er geen tegel in. Dat ziet er best wat rommelig uit, maar de natuur en dieren worden er heel blij van. Het staat er vol met eetbare struiken, asperges, amandelen, hazelnoten en er zitten egeltjes en vrolijke vogels. In mijn meterkast heb ik allerlei potjes staan voor verschillend afval dat niet in de vuilcontainer kan: batterijen, medicijnen, kapotte apparaten of verfresten. Eén keer in de zoveel tijd ga ik ermee naar de milieustraat. En ik pak een elektrische leenfiets, als ik bijvoorbeeld een afspraak in Katwijk heb.

Wat wil je de lezer nog meegeven?

Om duurzamer te leven hoeft je het roer niet in één keer om te gooien. Doe vooral iets wat bij je past en wat je een goed gevoel geeft. Elke stap is er één.

Isoleren?

Let op de beschermde diersoorten!

Het is veel in het nieuws geweest: het isoleren of verbouwen van een woning kan de leefomgeving schaden van beschermde vogel- en vleermuissoorten. Gelukkig blijven er wel mogelijkheden om te isoleren.

Wat is het probleem?

In een uitspraak van de Raad van State heeft de rechter zich gebogen over een zaak over spouwmuurisolatie. De rechter vroeg om advies van onder andere ecologen, omdat er isolatie werd aangebracht in spouwmuren waar mogelijk ook vleermuizen konden zitten. De conclusie van de uitspraak is dat je, voordat je de spouwmuur van een woning wilt isoleren, ecologisch onderzoek moet doen tijdens meerdere seizoenen. Als je de spouwmuur van jouw woning gaat isoleren zonder dit grondige onderzoek, schend je de Flora- en faunawet. Sommige bedrijven geven aan dat zij natuurvriendelijk kunnen isoleren. Maar ook deze vorm van isoleren is niet toegestaan zonder eerst onderzoek te doen.

Hoe helpt de gemeente Leiderdorp hierbij?

Door deze uitspraak is er veel onduidelijkheid. Want wat mag wel en niet? De gemeente Leiderdorp werkt aan een gemeentebreed plan om woningeigenaren te helpen die willen isoleren en verbouwen. Dit plan heet een soortenmanagementplan (SMP). Het laten maken van een SMP kost veel tijd, want ook voor dit plan moeten ecologen een jaar lang onderzoek doen. Als het SMP klaar is kunnen gemeenten een ontheffing aanvragen op de Flora- en faunawet bij de provincie. Wanneer een gemeente die ontheffing krijgt, mogen

woningeigenaren onder bepaalde voorwaarden alle onderdelen van de woning weer laten isoleren.

Wat kan ik nu doen?

Van een aantal isolatiemaatregelen is gezegd dat ze geen slechte invloed hebben op de beschermde soorten. Dit noemen we ontheffingsvrije maatregelen. Deze mag je dus uitvoeren zonder ecologisch onderzoek, omdat je er de Wet natuurbescherming niet mee overtreedt. Dit zijn:

- vloerisolatie;
- bodemisolatie;
- gevelisolatie van binnenuit aangebracht;
- dakisolatie van binnenuit aangebracht;
- nieuwe beglazing en kozijnen*.

*Let er bij nieuwe beglazing en kozijnen wel op dat de oude kozijnen niet aan een open spouwmuur grenzen. Is dat wel het geval, dan kan je dit toch niet ontheffingsvrij laten uitvoeren.

Vragen?

Deze wet is niet nieuw, maar zorgt op het moment voor veel bekendheid. En daarmee ook voor onduidelijkheid wat toegestaan is. We begrijpen dat het lastig is. Heb je nog vragen of wil je zeker weten dat je het goed begrepen hebt? We helpen je graag: stuur een berichtje naar duurzaam@leiderdorp.nl.

Waarom krijg ik deze GOED-krant?

Wij hebben deze krant gemaakt omdat wij van GOED (van de gemeente Leiderdorp) jou willen inspireren en motiveren om zo veel mogelijk duurzame keuzes te maken in het leven. Dat is GOED voor je portemonnee, de kwaliteit van je leefomgeving, voor ons dorp maar bovenal ook voor het klimaat op onze aarde. Vanaf 2050 wil Nederland klimaat-

neutraal zijn. Dat lukt als we allemaal samenwerken aan het verminderen van de CO₂-uitstoot. Ontdek in deze krant wat jij nu al kunt doen, bijvoorbeeld op het vlak van energie, biodiversiteit en klimaatadaptatie, afval en mobiliteit. Stap voor stap werken we samen tegen klimaatverandering. Laat je inspireren en doe mee!

Agenda

21 MAART T/M 31 OKTOBER

NK Tegelwippen
nk-tegelwippen.nl of kijk op goedleiderdorp.nl

ELKE 1ste VRIJDAG VAN DE MAAND

Repaircafé
14.00 uur, mecleiderdorp.nl

ELKE 2de EN 4de VRIJDAG VAN DE MAAND

Groene Spreekuur
10.00 uur, mecleiderdorp.nl

5 JUNI

Wereldmilieudag kidsactiviteit
mecleiderdorp.nl

12 JUNI

Slootsafari kidsactiviteit
mecleiderdorp.nl

8 T/M 16 JUNI

Nationale Tuinweek
groe.nl

10 T/M 16 JUNI

IVN Week van de natuur
ivn.nl

19 JUNI

Metamorfose kidsactiviteit
mecleiderdorp.nl

Colofon

Deze GOED-krant is een uitgave van de gemeente Leiderdorp.

Contact

Telefoon: 071 5458 500

E-mail: duurzaam@leiderdorp.nl

f facebook.com/goedleiderdorp

x @goedleiderdorp

De GOED-krant wordt gedrukt op voorBLJ® papier, gemaakt van lokaal gemaakte bermen.

Help mee zwerfafval opruimen

Straatjutters Leiderdorp is een enthousiaste groep vrijwilligers die samen met jou Leiderdorp nog mooier wil maken. Dit doen ze door het opruimen van zwerfafval.

Samen opruimen

Inwoner Ans Hogenboom heeft haar frustratie over hardnekkig zwerfafval omgezet in actie en richtte Straatjutters Leiderdorp op. "Vijf jaar geleden deed ik een oproep op Facebook en we gingen direct van start met vier Straatjutters. Inmiddels zijn we met ongeveer 30 mensen! Samen maken we elke week een opruimrondje door Leiderdorp."

Iedere week gaat een groep vrijwilligers een wijk van Leiderdorp in, om zwerfvuil en sigarettenpeuken op te ruimen. "In 2023 hebben we ruim 36.000 sigarettenpeuken verzameld. Wist je dat het filter van een sigaret niet vergaat, maar uiteindelijk uiteen valt in microplastics? Die komen zo in de natuur terecht."

Het geeft veel energie en het is gezellig. Het geeft de vrijwilligers veel plezier om acties te bedenken en op te ruimen: "Samen maken we het verschil. Nietsdoen is voor mij geen optie. Daarbij is het ook nog eens ontzettend gezellig. En dat het nodig is, blijkt elke week weer!"

Wil je meehelpen?

De Straatjutters ruimen elke week op; de ene week op vrijdag en de andere week op zaterdag. Ze verzamelen om 9.45 uur. De data en startlocaties vind je allemaal op de website: www.straatjuttersleiderdorp.nl. Je kunt een afvalgrijper, handschoenen, afvalring, vuilniszakken en hesje ophalen bij het Milieu Educatief Centrum (elke woensdagmiddag open). Stuur daarvoor een mail naar mec@leiderdorp.nl of kom langs.

World Cleanup Day

20 september 2024

Zet 20 september 2024 vast in je agenda! Dan is het weer World Cleanup Day. Tijdens deze wereldwijde opruimactie geven we samen met ruim 190 landen de planeet een grote schoonmaakbeurt. Het doel? Het opruimen van zoveel mogelijk zwerfafval en het verkrijgen van waardevolle informatie over het soort afval dat rondzwervt. Dat is onmisbaar bij het vinden van een duurzame oplossing voor afval.

Doe jij ook mee?

Ga naar www.goedleiderdorp.nl/thema/afval/ om te kijken wat jij kunt doen tegen (zwerf)afval. Of sluit aan bij één van de acties van het IVN. Kijk op www.ivn.nl/aanbod/worldcleanupday/.

foto: Buro JP

Maddy gaat GOED met het Repaircafé

Elke eerste vrijdag van de maand

Wat doe je met een broodrooster die het niet meer doet? Met een fiets waarvan het wiel aanloopt? Of met een trui waar mottengaatjes in zitten? Weggooien? Mooi niet! Elke eerste vrijdag van de maand is er een Repaircafé in het Milieu Educatief Centrum (MEC) in de Sterrentuin.

In het MEC, Van Diepeningenlaan 110e, draait het tijdens het Repaircafé allemaal om repareren. Tussen 13.30 en 15.30 uur staan meerdere vrijwillige reparateurs klaar om gratis te helpen bij alle mogelijke reparaties. Maddy van Holland is enthousiast vrijwilliger: "Ik miste een Repaircafé in Leiderdorp, zocht contact met de gemeente, kwam bij Inluzio terecht en zo begon het. Als één van de gastvrouwen ontvang ik mensen en koppel ik ze aan de juiste reparateur. Tijdens het wachten voorzie ik mensen van een kop thee of koffie. Leiderdorpers weten ons goed te vinden, want tijdens het laatste café hadden we maar liefst 36 reparatieverzoeken. Ik ben daar heel blij mee, want zo verspillen we zo min mogelijk en zorgen we goed voor onze aarde." Je kunt al je kapotte spullen meenemen naar het Repaircafé. Broodroosters, lampjes, föhns, kleding, fietsen, speelgoed, servies. De reparateurs weten bijna altijd raad. Soms lukt een reparatie niet; stofzuigers zijn vaak een uitdaging.

Leuke reacties

Iedere bezoeker heeft een eigen

motivatie om naar het Repaircafé te komen. De één wil zijn spullen niet zomaar weg doen, de ander is gehecht aan iets vanwege een dierbare herinnering. Soms is een kleine reparatie nodig met gereedschap dat men zelf niet heeft. Maddy: "Ik ben blij met alle soorten motieven, het lijkt of mensen steeds milieubewuster worden." Bezoekers zijn verheugd als hun favoriete item is gerepareerd. "Ook als de spullen niet gerepareerd kunnen worden, zijn mensen blij met de informatie van de reparateurs. Ze weten nu zeker dat ze terecht hun spullen wegdoen. Mensen doen vaak een fooi in ons spaarpotje: hiervan kunnen we nieuwe reparatiematerialen kopen", aldus Maddy.

Vrijwilligers en gereedschap

Lijkt het je ook leuk om een ander te helpen door reparaties uit te voeren? Meld je dan via leiderdorp@inluzio.nl of bel met vrijwilligerscoördinator Loes Klein: 06-27510084. Of kom langs tijdens het Repaircafé. Samen repareren is leuk en gezellig. Heb je gereedschap over en gebruik je het niet meer? Dan kun je dat ook doneren.

Hier begint de ZEE!

Vraag nu jouw tegel aan

Op straat, vlak naast een put, kolk of sloot zie je ineens iets liggen: een opvallende stoeptegels met een pijl die wijst naar het water. 'Hier begint de zee', staat op de tegel. 'Niets ingooien a.u.b.'. Wat gek, er is hier midden in het dorp toch helemaal geen strand of zee?

Deze tegel zet je aan het denken. Zou dit water dan uiteindelijk in de zee terecht komen? Misschien is het toch een beter idee om dat snoeppapiertje nog even vast te houden tot je een vuilnisbak vindt.

Tegelactie in Leiderdorp

De Rotary Leiderdorp is initiatiefnemer van deze tegelactie in Leiderdorp. Het doel: zoveel mogelijk tegels leggen op drukbezochte plekken zoals scholen, winkelcentra en het gemeentehuis. Op 14 september 2022 werd de eerste tegel geplaatst met kinderen van basisschool 't Bolwerk. Daarna volgden er nog veel meer. Het Milieu Educatief Centrum (MEC) organiseert regelmatig een afvalopruimactie of zwerfafvalbingo wanneer er een tegel gelegd wordt. Samen maken we mensen zo bewust van het zwerfafvalprobleem en de plastic soep.

Doe jij dit jaar ook mee?

Ook dit jaar gaan we veel tegels in Leiderdorp plaatsen. Vraag er één aan voor jouw organisatie. Je kunt ook een tegel vragen voor jouw school en combineren met een les van het MEC. De lessen van Joep Troep, Schoonste wijk challenge en Opruimers van de natuur passen hier goed bij. Samen maken we het verschil!

Vraag jouw tegel nu aan

Zo vraag je een tegel aan:

- 1) Mail naar mec@leiderdorp.nl en geef aan dat jouw organisatie graag mee wil doen aan de 'hier begint de zee' tegelactie.
- 2) Wil je ook een les voor jouw school boeken? Geef dit dan direct aan in je bericht.

Wees GOED voor je tuin dit voorjaar

Met de komst van de lente is het de hoogste tijd om de tuin wat extra liefde te geven. Niet alleen voor onszelf, maar ook voor de beestjes om ons heen. Met deze tips tover je simpel je tuin om tot een fijne plek voor jou én voor alle vogels, vlinders en bijen.

7 handige tips voor jouw tuin:

- 1 Kies planten die als het ware 'thuis' zijn in jouw buurt. Ze hebben niet veel water en extra verzorging nodig. Je hebt een mooie tuin zonder dat het veel werk is. Je vindt planten die passen in jouw tuin op deze handige plantenzieker: plantenzieker.velt.nu.
 - 2 Bespaar water door met een regenton regenwater op te vangen voor je planten. Plaats op plekken waar de zon flink schijnt planten die goed tegen droogte kunnen.
 - 3 Zet een waterschaal neer: de dieren in je tuin zullen je dankbaar zijn.
 - 4 Wat dacht je van een composthoop? Gooi je keukenafval erop en het wordt voeding voor je planten. Je krijgt niet alleen een betere tuin, maar ook meer beestjes in de grond die de grond lekker los maken en je planten gezond houden.
 - 5 Zet wat huisjes neer en maak wat voederplekjes voor vogels en insecten in je tuin. Zo heb je niet alleen leuk gezelschap, maar help je ook met het bestuiven van je planten. De dieren houden ongewenste beestjes op een natuurlijke manier op afstand.
 - 6 En, belangrijk, probeer zo min mogelijk gifstoffen te gebruiken. Gewoon ouderwets wieden met de hand werkt vaak prima, en er zijn planten die slakken van nature op afstand houden.
 - 7 Laat een hoekje in je tuin lekker rommelig zijn, met bladeren en takjes. Dat is als een hotel voor egels, vogels en insecten. Ze vinden het er heerlijk.
- Met deze eenvoudige tips maak je niet alleen je tuin mooi en groen, maar help je ook de natuur een handje. Zo wordt het een vrolijke en gezellige plek voor iedereen!

NK Tegelwippen 2024 weer van start

Doe je ook mee?

Het NK Tegelwippen 2024 is weer begonnen. Leiderdorp doet natuurlijk ook weer mee. Help jij ook mee om ons mooie dorp nog groener te maken?

Jij kunt ook meedoen door tegels te wippen in jouw eigen voor- of achtertuin. En die te vervangen door prachtig gras, bloeiende planten of bomen. Zo wordt het een fijne en gezellige plek voor jou en je buurtgenoten. Maar ook voor insecten en andere dieren. Een groene tuin is op warme dagen ook nog eens lekker koel. En wist je dat een groene tuin ook nog eens heel gezond is?

Doe jij ook mee?

We nemen het dit jaar op tegen de gemeenten Voorschoten, Leiderdorp en Kaag en Braassem, in de poule 'regio O71'. Welke O71 gemeente wordt de winnaar en wipt de meeste tegels?

Zo werkt het:

- 1) Haal tussen 21 maart en 31 oktober 2024 zo veel mogelijk tegels uit je tuin en vervang die voor groen.
- 2) Maak een voor en na foto (die heb je nodig bij stap 3).
- 3) Geef je gewipte tegels door op www.nk-tegelwippen.nl, dan worden ze bij de score van de gemeente Leiderdorp opgeteld.
- 4) Kun je wel wat groentips en – inspiratie gebruiken? Kom dan naar ons gratis tweewekelijkse Groene Spreekuur in het Milieu Educatief Centrum!
- 5) Lever jouw gewipte tegels in bij de milieustraat!

Geen tuin? Maak een geveltuin!

Heb je geen tuin? Denk dan eens aan een geveltuin: een smal strookje groen direct tegen je gevel aan. Meer informatie over geveltuinen vind je op www.leiderdorp.nl/producten/geveltuinen. Lees alles over het NK tegelwippen op goedleiderdorp.nl/thema/groen/.

Klimaatadaptatie door de gemeente Leiderdorp

Wijkvernieuwing in Leiderdorp pakken we zo duurzaam mogelijk aan. Daarbij richten we de openbare ruimte klimaatbestendig in, zodat we bij hevige regenval en droge periodes minder overlast hebben.

Kerkwijk wordt klimaatadaptief ingericht

Dit jaar wordt de Kerkwijk, een deel van het Oude Dorp, vernieuwd. De riolering is zestig jaar oud en dus aan vervanging toe. Omdat er gegraven moet worden, is dit een goed moment om ook de buitenruimte opnieuw in te richten, op een klimaatadaptieve manier. Dat wil zeggen met veel meer groen waar het kan, meer ruimte voor dieren (biodiversiteit) en ruimte in de ondergrond voor de aanleg van een eventueel toekomstig warmtenet (een

Foto: Buro Bergh

duurzame warmtebron). De bewoners van de wijk is gevraagd om betrokken te zijn bij de wijkvernieuwing.

Ook zelf kun je veel doen aan klimaatadaptatie

Met een groene tuin ben je beter voorbereid op de gevolgen van klimaatverandering, zoals extreme warmte, droogteperiodes of juist periodes van extreem veel regen. Er zijn veel mogelijkheden:

- vervang zoveel mogelijk tegels in jouw tuin door groen;
- plaats een regenton om water op te vangen en je planten water te geven;
- plant een boom in je tuin voor schaduw;
- breng hoogteverschil aan om water weg te laten lopen;
- leg een groen dak aan op je schuurtje.

Meer informatie vind je op goedleiderdorp.nl/groen-dak/.

De Paddenpatrouille

Padden en salamanders redden in Leiderdorp

In de vroege lente verlaten padden en salamanders in het donker hun overwinteringsplekken en gaan ze op zoek naar water om te paren en daar hun eieren af te zetten. Een gevaarlijke tocht want ze worden daarbij vaak overreden door een fietser of auto. Gelukkig is er de Paddenpatrouille om ze te redden.

Handen uit de mouwen

Tijdens de avonden van de voorjaarsstrek helpen vrijwilligers padden, kikkers en salamanders bij het oversteken van wegen en fietspaden. Ook halen ze padden uit de straatkolken (putten voor regenwaterafvoer). De Paddenpatrouille van KNNV regio Leiden is alweer voor het vijfde jaar actief, ook in Leiderdorp.

Aanpassingen helpen

Het B.G. Cortspad is een vast onderdeel van de patrouille. De gemeente Leiderdorp plaatste hier, op verzoek van de Paddenpatrouille, kleine hellinkjes van asfalt tegen de hoge stoepwand. Zo kunnen de dieren makkelijker omhoog klimmen. De gemeente onderzoekt hoe de samenwerking met de Paddenpatrouille versterkt kan worden. Ook wethouder Gebke van Gaal liep onlangs mee om te zien hoe de Paddenpatrouille te werk gaat.

Belangrijke dieren

Padden, salamanders en andere amfibieën zijn prachtige dieren. Maar ook nog eens heel nuttig: ze eten insecten, zoals muggen en vliegen. Wist je dat een pad wel 10.000 muggen kan opeten? Amfibieën zijn ook voedsel voor andere dieren, zoals vogels, vissen en egels. Ze spelen dus een belangrijke rol in de voedselketen.

Help ook mee!

Ken je een plek in (de buurt van) Leiderdorp waar veel padden of salamanders oversteken en waar de Paddenpatrouille dus GOED werk zou kunnen doen? Geef het door! Of wil je zelf padden helpen overzetten? Je bent welkom! Informatie en aanmelding gaat via paddenpatrouille.nl.

Mandy Gahrman-Fokkes is IVN-natuurgids en doet mee aan de

Paddenpatrouille: "In 2021 kwam ik bij de Paddenpatrouille Leiden en omstreken. In de krant las een vriendin dat ze 'paddenredders' zochten. Of dat niet iets voor mij was. Tijdens een wandeling op het B.G. Cortspad hielpen we op een avond wel 22 salamanders oversteken. Vanaf dat moment werd dit pad een vaste overzetlocatie voor de Paddenpatrouille. We zien er vaak salamanders, maar ook padden en kikkers die het drukke fietspad willen oversteken en een helpende hand wel kunnen gebruiken!"

GOED doen voor kikkers en padden?

Maak je tuin diervriendelijk: vergroen met veel plantjes, gebruik geen gif en maak schuilplaatsjes. Het is een kleine moeite, maar een groot verschil voor de natuur om ons heen.

Johnny is Energiehulp in Leiderdorp

We kijken samen wat het beste werkt voor jou om te besparen.

De prijs van energie is hoog. Voor sommige mensen is het daarom moeilijk om de energierekening te betalen. Zij kunnen de Energiehulp inschakelen. Hij helpt je gratis om je huis energiezuiniger en comfortabeler te maken.

Johnny, wat doe je allemaal als energiehulp?

Ik ga bij mensen langs om te kijken hoe iemand energie kan besparen. Vaak kan ik al meteen helpen met kleine energiebesparende maatregelen. Zoals tochtstoppers of een radiatorventilator (die de warme lucht beter verspreidt). Er is ook tijd voor een gesprekje en soms merk ik dan dat er meer aan de hand is. Door bijvoorbeeld financiële- of gezondheidsproblemen of eenzaamheid kan het zijn dat mensen moeite hebben met het betalen van de energierekening. Elke situatie is uniek. Daarom kijken we samen wat het beste werkt en of andere hulp nodig is. Ik kom dan nog eens terug tot het gelukt is om te besparen.

Waarom doe je dit werk?

Ik ben een geboren en getogen Leiderdorpse. Ik hou van Leiderdorp! Ik vind het fijn om mensen te helpen. En nu ik dit werk een tijdje doe, heb ik al veel geleerd. Die ervaring en kennis kan ik gebruiken om mensen nog beter te helpen.

Met al die ervaring heb je zeker wel wat tips?

Ventileer! Zo vervang je vochtige lucht binnen door drogere buitenlucht. Droge lucht warmt sneller op! En verse lucht in huis is heel belangrijk voor je gezondheid. Zet je verwarming uit (of laag) in kamers waar je weinig komt. Soms weten mensen niet dat de verwarming daar aan staat, dus ik kijk dat altijd even na. Maar de

makkelijkste tip: blokkeer je verwarming niet met een bank of met te lange gordijnen. Dat scheelt enorm, maar ik zie het toch best vaak bij mensen thuis.

Woon je in Leiderdorp en is het lastig om de energierekening te betalen? Schakel de Energiehulp in: www.energiehulp.nl/leiderdorp.

Vraag jouw gratis bespaarplan bij de energiecoaches!

Wil jij ook op je energie(kosten) besparen? Maar weet je niet goed waar te beginnen om jouw woning energiezuiniger en comfortabeler te maken? Of misschien heb je al wat gedaan, maar blijft de energierekening hoog. Klinkt dit bekend?

De energiecoaches helpen je verder

Deze vrijwilligers uit Leiderdorp hebben een training tot energiecoach gevolgd en helpen jou graag op weg. Ze zetten de opties op een rij tijdens een gesprek bij jou thuis. Je ontvangt dus een bespaarplan op maat. Ook laten de coaches plekken zien waar jij nog energie kunt besparen. En soms is dat heel eenvoudig: bijvoorbeeld door het plaatsen van ledlampen, tochtwerende borstels of reflecterende folie achter de radiatoren.

Pas nu je huis aan en profiteer komende winter

Het is slim om de zomermaanden te gebruiken om je huis verder te verduurzamen. Dan profiteer je in het najaar van lagere energiekosten, direct wanneer het koud wordt. Geïnteresseerd in een energiek gesprek? Geef jouw naam en adres door op info@goedleiderdorp.nl en één van de coaches plant met jou een afspraak in.

Rob gaat GOED!

Wat doe jij?

Rob Webb is energiecoach. Hij adviseert Leiderdorpers hoe ze in huis energie kunnen besparen. Hij heeft als coach ook veel ervaring met het verduurzamen van woningen binnen een Vereniging van Eigenaars (VvE).

Een prachtig voorbeeld is de VvE Splinterlaan, waar alle woningen zijn voorzien van zonnepanelen. Rob vertelt: "Bij de VvE Splinterlaan hebben we uiteindelijk alle dertig woningen voorzien van zes zonnepanelen. In totaal zijn er dus 180 panelen gelegd."

Hoe het begon

De leden van de VvE spraken al een aantal keer over het laten plaatsen van zonnepanelen. Toen in 2022 de energieprijzen stegen, werd het idee concreter. Rob: "Met een kleine groep enthousiaste VvE-leden maakten we een plan voor het plaatsen van zonnepanelen op elke woning. Uit onderzoek bij de bewoners bleek dat zes zonnepanelen het stroomverbruik van de gemiddelde woning zouden kunnen dekken. In het voorjaar van 2023 bespraken we ons plan tijdens de Algemene ledenvergadering opnieuw met de leden en konden we door." De beste offerte werd daarna

gekozen en een lokale installateur ging aan de slag.

Hobbels

Zo'n gezamenlijk project is een klus met hobbels in de weg. "De VvE had voldoende geld in kas, maar dit was gereserveerd voor groot onderhoud", vertelt Rob. "De zonnepanelen financierden we daarom met een VvE-lening van het Nationaal Warmtefonds. Het voordeel is dat je de kosten van de investering zo kunt spreiden. Als bewoner betaal je slechts een kleine maandelijkse bijdrage waarmee we de lening aflossen." Het nadeel is dat je een voorgeschreven procedure voor de ledenvergadering moet volgen. Rob: "In de vergadering hebben we gestemd over de aanschaf en financiering. Uiteindelijk ging iedereen akkoord en konden de zonnepanelen geplaatst worden."

Wil je ook verduurzamen?

Wil je ook graag met je VvE zonnepanelen aanschaffen of een andere duurzame actie ondernemen? Rob geeft graag advies: "Zorg dat je je leden zo goed en transparant mogelijk informeert over het plan, zodat er voldoende draagkracht is voor het project."

Organiseer bijvoorbeeld informatieavonden waar iedereen vragen kan stellen over de offertes, financiering, maandelijkse bijdrage en de opbrengst van de zonnepanelen. Bundel alle vragen en voorzie ze van antwoorden, zodat alle bewoners dit kunnen lezen."

Rob besluit: "Omdat we met een groep enthousiaste mensen voldoende tijd konden vrijmaken, werd het een succes. Juist door deze samenwerking is het voor ons een heel mooi en dankbaar project geworden."

GOED-tips

Energie besparen in het voorjaar

Bij energie besparen denk je al snel aan de winter. Maar wist je dat je ook in het voorjaar energie kunt besparen?

Een paar tips:

- Ventileer je huis goed: zo vervang je de vochtige lucht binnen door drogere buitenlucht. Droge lucht warmt sneller op.

- Laat de zon je woonkamer verwarmen: doe je gordijnen overdag open en in de avond dicht.

- Draai een was overdag als de zon schijnt: je maakt dan gebruik van zonne-energie. Doordat er meer elektriciteit op het net is, is het ook goedkoper.

- Hang je was buiten te drogen in plaats van in de droger.

- Spring op je fiets en laat de auto eens staan.

Wil je meer tips? Ga naar www.goedleiderdorp.nl en ontdek daar de (O)71 duurzame GOED-tips die je helpen om energie te besparen!

Aanvragen oplaadpalen voor particulieren

Elektrisch rijden is het nieuwe rijden. Daarvoor moeten er landelijk genoeg laadpalen zijn. Mis je een laadpaal in de buurt? Vraag deze nu aan!

Waarom elektrisch rijden?

Wegverkeer veroorzaakt ongeveer 20 % van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland. Landelijk is afgesproken dat vanaf 2030 nieuwe auto's geen schadelijke stoffen mogen uitstoten. Een elektrische auto stoot geen broeikasgassen (CO₂) en stikstofdioxide (NO_x) uit en daarom stimuleert de overheid elektrisch rijden.

Om dat doel te behalen helpt de gemeente Leiderdorp om meer laadpalen in het dorp te realiseren. Daarom kun je als particulier een oplaadpaal aanvragen voor het opladen van elektrische auto's. De gemeente Leiderdorp heeft hiervoor een overeenkomst gesloten met verschillende marktpartijen. Meer weten over het aanvragen van een oplaadpaal? Kijk dan op leiderdorp.nl/oplaadpalen.

Op vakantie met de trein: nachtmerrie of romantisch avontuur?

Natasha Schulte is de Leiderdorpse klimaatburgemeester en vertelt over haar treinvakantie van afgelopen zomer.

Als klimaatburgemeester met het vliegtuig? Dat leek me geen goed idee. Dus was deze zomer hét moment om een lang gekoesterde wens ten uitvoer te brengen: met de trein op vakantie! Minder CO₂-uitstoot, wonderschoon uitzicht en uitgerust aankomen: ik zag het helemaal voor me.

Veel luxe en toch voordeliger

Ik had de perfecte bestemming gevonden: het Kroatische Split, aan de kust en slechts twee nachts treinen van huis verwijderd. Met alle luxe opties én annuleringsmogelijkheden. En toch nog goedkoper dan met het vliegtuig.

Slapend naar Wenen

Om 20.00 uur vertrokken we en de volgende ochtend om 8.30 uur rolden we station Wenen Hauptbahnhof binnen. De kinderen hadden zich vermaakt; apenkooien door de coupé en geslapen als rozen. Zelfs mijn partner, die doorgaans heel kritisch is, werd wakker als een zonnetje. Kauwend op een kaiserbroodje zei hij: "Met de trein? Voor herhaling vatbaar!". Ik geloofde mijn oren niet.

Ik zoek alweer naar goede treinkaartjes met korting naar Zuid-Frankrijk voor de herfst; of wat dacht je van een weekendje

Londen? Tja; verslavend is het wel. Hierbij als toegift de grootste voordelen en mijn belangrijkste tips op een rijtje:

Voordelen van treinreizen: minder CO₂-uitstoot, vaak sneller dan met de auto, uitrusten tijdens je reis, tijd voor spelletjes, boeken, films, kindvriendelijk, prachtig uitzicht.

Tips voor treinreizen: neem oordoppen en slaapmasker mee, boek je tickets op tijd. Ik ben benieuwd naar jouw duurzame reiservaringen. Deel ze via natasha@studiospaak.nl!

Bas gaat GOED! Wat doe jij?

Bas Verheijen is ondernemer in Leiderdorp, met meerdere bedrijven op de Baanderij. Hij heeft duurzame laadpalen geplaatst, die wel eens de toekomst van de laadpalen kunnen worden.

Licht en laden

De laadpaal is een stevige constructie, met daarbovenop een hoge lantaarnpaal. Aan de lantaarnpaal hangt ook een camera, tegen vandalisme. "Maar je kunt er ook apparatuur laten plaatsen die de luchtkwaliteit meet," zegt Bas.

De laadpaal kan niet alleen zelf verlichten, maar ook energie leveren aan elektrische auto's. Ook daar heeft Bas over nagedacht: "Bij veel soorten laadpalen heb je een speciale laadpas nodig. Dat kost zo'n €5,- per maand. Je kunt alleen laden als je zo'n pas hebt. Bij mijn laadpaal hoef je alleen een pinpas te hebben. Dus bezoekers uit andere Europese landen, kunnen er ook gewoon laden. En je hebt geen extra vaste kosten voor een speciale laadpas."

En als dat nog niet genoeg was, heeft Bas ook nagedacht over productie en vervoer. "De laadpaal is in Nederland gemaakt, met verlichting van Philips. Nederlandse productie is van goede kwaliteit en het kost minder CO₂ in het transport."

Zon op de Baanderij

Bas laa(d)t het daar niet bij, want hij heeft vervolgplannen om de Baanderij verder te verduurzamen. "Ik heb best veel dakoppervlak, maar heb zelf niet alles nodig. Van andere ondernemers in de buurt weet ik dat zij ook dakoppervlak over hebben. Ik zou graag willen samenwerken en al onze daken met panelen willen volleggen. En het zou mooi zijn als we dat samen in één keer kunnen doen. En niet alleen daken, ook een aantal gevels zijn heel geschikt voor zonnepanelen."

Samen GOED

Heb jij als ondernemer ook al veel gedaan aan verduurzaming? Laat het ons weten, zodat wij jou in het zonnetje kunnen zetten. Bovendien inspireer je daarmee andere ondernemers om hun duurzame plannen om te zetten naar acties. Van elkaar kun je leren, je hoeft het niet allemaal alleen te doen.

Bas gaat GOED. Wat doe jij?

Isolatiebedrijven gezocht

Ben jij ondernemer in Leiderdorp en bied je diensten aan waarbij je woningen isoleert? Dan kun je misschien wel meedoen aan een collectieve inkoopactie van de gemeente Leiderdorp.

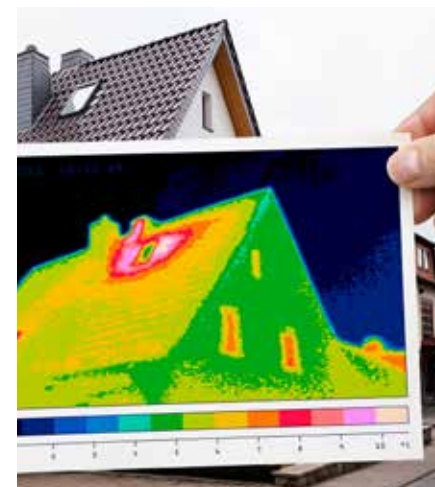
Een paar korte spelregels:

- Je biedt isolatie aan van één of meerdere van deze bouwdelen: glas (met of zonder kozijnen), bodem, vloer, of gevel/dak van binnenuit (denk aan een zolder).

- Duurzaam Bouwloket checkt bij ieder bedrijf dat mee wil doen de kwaliteit van haar werk en het aantal woningen dat het bedrijf kan helpen. Zij lopen na of jouw bedrijf voldoet aan de voorwaarden om mee te doen.

Heb je interesse?

Meld je aan bij Luuk van de Water, relatiemanager Bedrijven bij Duurzaam Bouwloket. Dat doe je door te mailen naar: l.vandewater@duurzaambouwloket.nl.

GOED-kids

Houd jij van speuren in de natuur, ben je gek op dieren en zorg je graag goed voor onze aarde? Dan zit je goed bij het Milieu Educatief Centrum Leiderdorp (MEC)! Wij organiseren heel veel leuke, leerzame, duurzame activiteiten voor kids. Doe je gezellig met ons mee?

Wo 5 juni: Help je ook mee?

Het is Wereldmilieudag! Help jij de aarde vandaag ook een handje? We gaan samen afval opruimen. Wat is het gekste afval dat jij vindt? Ook doen we het superleuke afvalspel! Tot woensdag 5 juni, 14.00 uur in het MEC.

Leen een rugzakje

Ben jij in voor een leuke middag in de buitenlucht? Leen dan bij het MEC een rugzakje met daarin alles wat je nodig hebt. Denk aan zoekkaarten en een loepstokje. En o ja, vraag ons ook meteen om een visnetje, dat kun je weleens nodig hebben!

Doe gratis mee op woensdagmiddag

Elke woensdagmiddag van 14.00 - 15.30 uur is er een leuke activiteit in het MEC voor kinderen van 3-12 jaar (met volwassen begeleider). Wat we zoal doen? Natuurschatten zoeken, pindaslinger maken, afvalbingo, voorjaarsspeurtocht, insectenchallenge, vogels spotten en nog heel veel meer. Kom je ook langs? Meld je aan via mec@leiderdorp.nl. Je vindt de eerstvolgende activiteiten in de agenda op pagina 3 of kijk op mecleiderdorp.nl.

Doe een challenge

Hoeveel van deze dieren kun jij vinden op de kinderboerderij in de Houtkamp? Wil je meer van deze leuke challenges doen? Download ze dan op mecleiderdorp.nl.

Soortenjacht

Tip

Neem groente en fruit mee naar de kinderboerderij. Geef het niet zelf aan de dieren. Dat kan ze ziek maken. Als je het af geeft bij de beheerder zorgt hij dat de dieren die dat lekker vinden en het ook mogen eten, extra verwend worden.

milieu educatief centrum
Leiderdorp

Wat is het MEC?

Het Milieu Educatief Centrum (MEC) is hét centrum voor Natuur- en DuurzaamheidsEducatie in Leiderdorp. We helpen je op weg naar een duurzame manier van leven met aandacht, waardering en zorg voor de planeet. Dat doen we met woensdagmiddagactiviteiten

voor kinderen, natuur- en duurzaamheidslessen voor de basisschool én met duurzame initiatieven voor volwassenen zoals het Repaircafé en het Groene Spreekuur. Bekijk alles op www.mecleiderdorp.nl.